

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR:-11/017-02; 028-02 /08

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2007. godine**

FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE

Sarajevo, maj 2008. godine

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva trgovine** (u daljem tekstu Ministarstva) i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima, za godinu koja je završila na dan 31. decembra 2007. godine.
2. Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Odgovornost se odnosi na uspostavu sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim propisima. Naša odgovornost ja da izrazimo mišljenje na osnovu provedene revizije.
3. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja datih Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija-INTOSAI ("Sl. novine FBiH", broj 06/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima.
4. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.
5. Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2007.godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta **Federalnog ministarstva trgovine**, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru, osim za :
 - **primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH kod nabavke goriva;**
 - **nije dosljedno primjenjivan zaključeni ugovor za nabavku kancelarijskog materijala u dijelu koji se odnosi na ugovorene cijene.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1. UVOD.....	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME.....	1
4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2006.GODINU	2
5. NALAZI I PREPORUKE	2
5.1 Sistem internih kontrola	2
5.2 Budžet za 2007. godinu.....	3
5.3 Tekući rashodi	3
5.3.1 Bruto plaće.....	3
5.3.2 Izdaci za materijal i usluge.....	3
5.4 Nabavke.....	3
5.5 Ostali nalazi	4
6. KOMENTAR	4

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE za 2007. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 13/03, 38/05, 2/06, 08 /06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije koji se odnose na: trgovinu, funkcionisanje jedinstvenog tržišta, utjecaj privrednog sistema i privredne politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji broj: 01-02-1336/07 od 19.12.2007.godine, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je dala saglasnost, Odlukom V.broj: 934/2007 od 19.12.2007.godine.

Broj zaposlenih u Ministarstvu na dan 31.12.2007. godine je bio 34, a Budžetom za 2007. godinu odobrena su sredstva za 37 zaposlenika, dok je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano 43 izvršioaca.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2007.godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2007.godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od novembra 2007.godine do marta 2008. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2007.godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sledeće preporuke:

- *U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika donijeti Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, kojim bi se regulisali upravljački i kontrolni postupci, administrativni kontrolni postupci, računovodstveni interni kontrolni postupci, postupci procjene rizika, postupci informisanja, postupci komunikacije i postupci nadgledanja.*
- *Dosljedno primjenjivati donesena akta u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola u svim segmentima rada, kako bi poslovanje bilo u skladu sa postojećim zakonima i propisima.*

- *Ocjenjivanje državnih službenika vršiti na način propisan Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.*
- *Nabavku kancelarijskog materijala vršiti po cijenama utvrđenim ugovorom i obezbjediti kontrolu utrošenih norma sati rada za servisiranje i održavanje vozila u skladu sa zaključenim ugovorom.*
- *Prilikom provođenja postupka nabavki roba i usluga dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama BiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo poduzme mjere i radnje kako bi se izvršila nabavka informatičke opreme i izrada aplikativnog softvera za praćenje prometa na benzinskim pumpama, u skladu sa Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2006.GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2007. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da je Ministarstvo postupilo po preporukama, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2006. godinu u dijelu propisivanja kriterija i načina ostvarivanja naknada za rad komisijama i kod prenosa predmeta na općinske sudove.

Ministarstvo nije postupilo po datim preporukama koje se odnose na:

- postupanje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH,
- nije izvršena nabavka informatičke opreme i izrada aplikativnog softvera za praćenje prometa na benzinskim pumpama,
- nisu utvrđena ukupna potraživanja po osnovu izdatih pravosnažnih i izvršnih rješenja o naplati novčanih kazni i troškova prekršajnog postupka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Tim za reviziju je izvršio procjenu funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerio da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost finansijskog izvještavanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca. Menadžment je odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola.

U decembru 2007. godine Ministarstvo je donijelo novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kojim je sistematizovano 43 izvršilaca, od čega je sa 31.12.2007. godine, popunjeno 34 izvršioca. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji predstavlja osnovni i najvažniji pisani akt koji čini osnov i sastavni dio internih kontrola.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika, ministar je donio pisane procedure, ali nakon njihovog donešenja nije donešen Pravilnik o internim kontrolama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika. Pravilnikom o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima treba jasno definisati upravljačke i administrativne kontrolne postupke, računovodstvene interne kontrolne postupke, postupke procjene rizika, postupke informisanja, postupke komunikacije i postupke nadgledanja.

Vezano za funkcionisanje sistema internih kontrola, utvrdili smo nedosljednu primjenu: Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu koji se odnosi na rangiranje i procjenu pristiglih ponuda, nepoštivanje kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuđača za nabavku goriva, kao i nepoštivanje cijena iz ugovora.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika donijeti Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima kojim bi se regulisali upravljački i kontrolni postupci, administrativni kontrolni postupci, računovodstveni interni kontrolni postupci, postupci procjene rizika, postupci informisanja, postupci komunikacije i postupci nadgledanja.

Dosljedno primjenjivati donesena akta u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola u svim segmentima rada, kako bi poslovanje bilo u skladu sa postojećim zakonima i propisima.

5.2 Budžet za 2007. godinu

Ukupno odobrena sredstva u 2007. godini iznosila su 1.378.827 KM. Pregled sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2007. godinu, Izmjenama Budžeta FBiH i tekućom rezervom, data su u tabeli u prilogu Izvještaja.

5.3 Tekući rashodi

5.3.1 Bruto plaće

Izdaci za bruto plaće zaposlenih u Ministarstvu u 2007. godini iskazani su u iznosu od 648.503 KM.

Uvidom u obračun plaće utvrdili smo da je vršeno povećanje plaće po osnovu ocjene rada uspješan i naročito uspješan. Ocjenjivanje državnih službenika nije vršeno na obrascu propisanom Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH. Obzirom da je povećanje plaće po ovom osnovu ostvarila većina zaposlenika Ministarstva, nismo stekli uvjerenje da je isto opravdano, obzirom da su timu za reviziju prezentirana samo Rješenja o godišnjem ocjenjivanju državnih službenika i Rješenja o povećanju plaće po osnovu ocjene rada, a nisu prezentirani rezultati postignuti u realizaciji poslova predviđenih opisom radnog mjesta i ciljevima za dati vremenski period, odnosno da li je cilj izvedbe ispunjen ili nije, vodeći računa o kvalitetu urađenog posla.

Ocjenjivanje državnih službenika vršiti na način propisan Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

5.3.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2007. godini ostvareni su u iznosu od 197.328 KM, što u odnosu na odobrena sredstva od 302.915 KM predstavlja ostvarenje od 65%.

Ministarstvo je zaključilo ugovor za **nabavku kancelarijskog materijala**. Uvidom u dokumentaciju tim za reviziju je utvrdio da je u pojedinim slučajevima vršena nabavka po cijenama različitim od ugovorenih cijena, odnosno po cijenama koje su više od ugovorenih. Ukupna nabavka kancelarijskog materijala iznosi 19.752 KM. Također Ministarstvo je potpisalo ugovor o **održavanju motornih vozila**, kojim je definisana visina norma sata prema Zapisniku o procjeni i rangiranju ponuda. Uvidom u ispostavljene račune, nismo mogli potvrditi da li su se Ministarstvo i dobavljač pridržavali ugovorene cijene norma sata iz razloga što se na računima ne navodi koliko je norma sati utrošeno, već ukupna cijena usluge, niti su priloženi radni nalozi.

Izdaci za usluge opravke i održavanja motornih vozila iznose 13.385 KM.

Nabavku kancelarijskog materijala vršiti po cijenama utvrđenim ugovorom i obezbjediti kontrolu utrošenih norma sati rada za servisiranje i održavanje vozila u skladu sa zaključenim ugovorom.

5.4 Nabavke

Ministar je donio Odluku o provedbi postupka javnih nabavki i istom je definisano da se izvrši nabavka roba i usluga razvrstanih u 6 lotova. Uvidom u dokumentaciju vezanu za nabavku roba i usluga utvrdili smo da je kod otvaranja ponuda pristiglih za nabavku goriva komisija je sačinila zapisnik u kojem je izvršeno rangiranje pristiglih ponuda i predložila da se zaključi ugovor sa ponuđačem sa najnižom cijenom. Ministar je sačinio zapisnik o razlozima ne prihvatanja preporuke komisije, u kojem se navodi da se prijedlog komisije ne prihvata iz razloga što isti posjeduje samo jednu pumpu sa sjedištem u Mostaru. Obzirom da je za poslovanje Ministarstva neophodno da ponuđač posjeduje više benzinskih pumpi na različitim lokalitetima ministar je donio odluku da se ugovor zaključi sa drugorangiranim ponuđačem. Napominjeno

da Ministarstvo u obavijesti o nabavci, odnosno u tenderskoj dokumentaciji nije navelo uslov da ponuđač posjeduje benzinske pumpe na više različitih lokaliteta na području FBiH, a navedeno je da je najniža cijena kriterij za dodjelu ugovora. Izdaci za nabavku goriva u 2007. godini iznose 18.682 KM.

Prilikom provođenja postupka nabavki roba i usluga dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama BiH.

5.5 Ostali nalazi

Iako je prethodnom revizijom data preporuka da se preispita opravdanost produženja roka za nabavku informatičke opreme i izradu aplikativnog softvera za praćenje prometa na benzinskim pumpama, a u skladu sa Pravilnikom o izmjenama pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 46/06), produžen rok za realizaciju istog do 03.09.2007. godine, Ministarstvo ni do tog roka nije realizovalo planiranu nabavku.

Također, uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da je Ministarstvo ponovo izvršilo prolongiranje roka za nabavku informatičke opreme i izrada aplikativnog softvera za praćenje prometa na benzinskim pumpama, odnosno donijelo je Pravilnik o izmjenama pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 60/07), kojim je rok za realizaciju produžen do 03.09.2008. godine. Od strane odgovorne osobe u Ministarstvu, revizorski tim je dobio obrazloženje da je na odgađanje primjene navedenog Pravilnika uticalo i to što se očekuje izrada pravilnika od strane Uprave za indirektno oporezivanje na nivou BiH, te da su sredstva u istom iznosu i za iste namjene planirana i Budžetom FBiH za 2008. godinu.

Imajući u vidu gore navedeno, kao i to da su prošle tri godine od stupanja na snagu Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH, a da još nema realnih pokazatelja kada će pravilnik na državnom nivou biti donesen, ne možemo potvrditi opravdanost produženja roka primjene ovog Pravilnika na federalnom nivou, a posebno imajući u vidu uticaj neprimjenjivanja istog na ostvarenje javnih prihoda po osnovu povećane kontrole prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama.

Potrebno je da Ministarstvo poduzme mjere i radnje kako bi se izvršila nabavka informatičke opreme i izrada aplikativnog softvera za praćenje prometa na benzinskim pumpama, u skladu sa Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH.

6. KOMENTAR

Federalno ministarstvo trgovine dopisom broj 01-14-1024-1/07 od 05.05.2008. godine, pismeno se očitovalo na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2007. godinu u kojem su navedena obrazloženja za pojedine nalaze navedene u Izvještaju, ali nije dostavljena adekvatna dokumentacija i dokazi na osnovu kojih bi izmjenili nalaze u Izvještaju.

Direktor Sektora za reviziju budžeta FBiH

i korisnika budžeta FBiH:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:

Admir Džumhur, viši revizor

Član tima:

Azra Delić, revizor